

לפעמים אף מקילין בדעת המנ"כ

ולא רק לחומרא. חוששין לשי' המנ"כ, אלא אף לקולא מצינו לפעמים שעד חצי שעה אחר שקה"ח דינו כביה"ש, וכשי' המנ"כ, ודלא כפשטות שי' הגאונים, וכמ"ש בס' בין השמשות (לרימ"ט, עמ' ע"ז) דאפשר לשאוב מים שלנו עד 23 דקות אחר שקה"ח, וזמן יציאת ג' כוכבים בינונים. ובס' בירור הלכה (ח"ד או"ח סי' תקכ"ז, עמ' שס"ד) כ' דאפשר לערב עירובי חצרות ועירובי תבשילין עד כחצי שעה אחר שקה"ח. וכן יש מקילין לענין אמירה לעכו"ם. וכן יש עוד דברים שסומכים על שי' המנ"כ פ"ט ז.

אוצר החכמה

שקה"ח נחשב ללילה. ובשלחן שלמה (סי' של"א אות י') דיש לחשוב כ"ה דקות ביום בינוני ובחורף כ"ב דקות וקיץ כ"ח דקות (הזמן של חורף צ"ב). ובשלחן שלמה (שם) בשם חכ"א בשמו שיש להמתין עד 35 דקות.

ובס' בשבות יצחק (שם) הביא בשם הגריש"א שליט"א שאנו רואין בחוש שלאחר ג' רבעי מיל משקה"ח עדיין אינו לילה, ולהכי לענין מילה לתינוק שנולד בליל שבת מלין אותו בשבת רק אם נולד יותר משלושים דקות אחר שקה"ח. וכ"כ בס' מילה בהלכתה (סי' רס"ו או"ב אות ס"ו) בשמו שכנולד 30-35 דקות אחר שקה"ח נידון כנולד בלילה. ובס' אוצר הברית (ח"ג שער ד' סי' ג') בשמו דאם נולד ל"ב דקות אחר שקה"ח נחשב כנולד בלילה. [ובשבות יצחק כ' שם בשמו דלכן אין להדליק נר חנוכה בתחילת השקיעה, דבכיון דבמציאות לא נראין כוכבים י"ג וחצי דקות אחר השקיעה נראה דזמן השקיעה מאוחר. וכ"כ בקנ' פניני שבע ברכות (ירושלים תשס"ז, עמ' לח) בשמו לגבי מנן שבעת ימי המשתה, דרק אם היה הקידושין חצי שעה או עכ"פ כ"ה דקות אחר שקה"ח אפשר להחשיבו לודאי לילה ולמנות הו' ימים ממחרתו, כיון שאנחנו לא יודעים מתי השקיעה (וכ"ה בס' בירור הלכה [אבה"ע סי' ס"ב] דרק בדיה החופה חצי שעה אחר שקה"ח נחשבים הו' ימים ממחרתו)].

ובס' בירור הלכה (תנ' יר"ד סי' רס"ב) כ' דדעת החזו"א נולד בליל שבת אין למולו בשבת אא"כ נולד 35 דקות אחר שקה"ח, והיינו כשהחמה 7.14 דקות רחוקה מהאופק, ופוסקים אחרים שיעורים אחרים בזה, ובפחות מ6.45 מעלות אסור למול בשבת, עי"ש אריכות בזה.

ובס' ישראל והזמנים (סוף ח"ב) הביא מכתבו של הגר"ש דבליצקי שליט"א דתינוק שנולד בע"ש משקה"ח עד חצי שעה מלין ביום א', ומה שיש מקילין גם לפני החצי שעה, לא ניחא דעתי כלל מזה, ולא הייתי משתתף בברית בזה.

פ"ט. באורחות רבינו (ח"ג עמ' רכ"ח) דהחזו"א צירף לפעמים את שי' ר"ת [ואמר דבוורשה וקראקא עשו מלאכה בער"ש כשי' ר"ת]. ופשוט דכוונתו לשי' המנ"כ בדעת ר"ת, שהרי לא חשש כלל לע"ב דקות אפי' לגבי דאורייתא, וא"כ אין צירוף שי' זו להקל, אלא ודאי הכוונה לשי' המנ"כ.

ובס' הליכות שלמה (פט"ו סי"ב) בשם הגרש"א זצ"ל דבמוצ"ש שחל בו ת"ב חייב לחלוץ המנעלים מיד לאחר ביה"ש, ולכן הורה להפשיט בגדי שבת ולחלוץ המנעלים חצי שעה אחר שקה"ח.

ובס' פניני חנוכה (עמ' פ"ז) בשם הגריש"א שליט"א דבמקום ביטול תורה אפשר להדליק נר חנוכה תוך שעה משקה"ח, די"א דזמן הדלקת נר חנוכה הוא בצאה"כ, ואפשר לסמוך דזמן צאה"כ הוא חצי שעה לאחר שקה"ח, א"כ הוא עדיין תוך חצי שעה לצאה"כ. וכעני"ז בס' שבות יצחק (עמ' ע"ה) בשמו דבמוצ"ש ידליק נר חנוכה כחמשים וחמש דקות לאחר שקה"ח, דזמן צאה"כ נראה שהוא כשלושים דקות אחר שקה"ח, וא"כ סוף זמן הדלקה הוא כשעה לאחר שקה"ח.

בס' בירור הלכה (קמא סי' י"ח) כ' דעד עשר דקות אחר שקיעה לא נקרא ודאי ביה"ש, אלא ספק ביה"ש, ויכול לברך על ציצית. ועי"ש (תנ' סי' רצ"ט עמ' קכ"ה) בזה לענין אכילת של"ש אחר שקה"ח. ועי"ש בעוד מקומות.